

A kecskeméti Megyei Könyvtár fényképe

A Bács-Kiskun Megyei Könyvtár több tízezer kötet állománnyal rendelkező nagy könyvtár. Hat munkatársa van, köztük többen már néhány évi tapasztalattal rendelkező könyvtárosok. Vági elvtársnő, a helyettes vezető, öthónapos könyvtáros iskolát is végzett.

Az ember azt hihetné, hogy egy ilyen szép, nagy könyvtárban minden rendben is van. Sajnos azonban, ha kissé közelebbről megnézi az ember a dolgot, megváltozik a véleménye. Még be se kell mennie a könyvtárba.

A könyvtár a nap nagyobb részében van zárva, mint nyitva. Jobbára csak délelőtt kölcsönöznek. Este hat óra után soha, és a könyvtár vezetője még csodálkozik, hogy kicsi az olvasóterem forgalma. Pedig ez így nem csoda. A könyvtár vezetője tudhatná, hogy a dolgozók leginkább este érnek rá könyvtárba menni.

A könyvtár bejárata mellett van egy sajtótábla. Szegényes és kicsi ugyan — a megyei néplapnak is csak két oldala fér el rajta — de van. De ha valaki itt akarja elolvasni az aznapi lapot, azt csalódás éri. A kitett újság jó egynéhánynapos. A könyvtárosok sajnálják azt a néhány percet, amibe az újság kicserélése kerül.

A renddel is hadilábon állnak ebben a könyvtárban. Ha valaki a legújabb leltárkönyvet keresi, jó, ha mindjárt detektívet is visz magával, a könyvtár dolgozóinak ugyanis fogalmuk sincs, hogy hol is lehet az a leltárkönyv.

Az olvasók személyi lapjai közül jóné-

hányak még sorszáma sincs. Igaz, helyük sincs ezeknek a kartonoknak, egy fiókban hányódnak mindenféle más holmi között. Az egyik ilyen kartonra az van ráírva, hogy az olvasó 1952. október 20-án kikölcsönözött három könyvet. Valóban kikölcsönözte? Ez nem egészen biztos. Az olvasó ugyanis nem ismerte el aláírásával az átvételt. Visszahozta az olvasó már a könyvet? Ezt sem lehet tudni. Mert ez sincs megjelölve ezen a személyi lapon.

De nemcsak ez az egy olvasó nem ismerte el aláírásával a könyv átvételét. A többi se. Pedig az aláírás fontosságát a könyvtár vezetőjének több ízben megmagyarázták már. Az öthónapos iskolán is tanítják ennek szükségességét. A Könyvtáros majd minden számában írt erről. Azonkívül utasítás is van rá. De mind hiába. A könyvtár vezetője mindezt egyszerűen elengedte a füle mellett.

Ez szomorú. De a legszomorúbb az, hogy a Népkönyvtári Központból és a Népművelési Minisztérium könyvosztályáról is jártak már elvtársak ebben a könyvtárban. Lehetetlen, hogy ne vették volna észre ezeket a hibákat. Miért nem tárták föl akkor? Miért nem ellenőrizték és követelték meg ezeknek a kiadott rendelkezéseknek a végrehajtását? Lehet, hogy azért nem, mert a kölcsönzési eljárás ellenőrzése éppen nem szerepelt a »kiadott szempontok« között?

B. R.

Kérdések — felelet nélkül

A jászberényi Járási Könyvtárban, hátul az irodában, az egyéb berendezési tárgyak közt egy könyvespolc is található. Rajta a Népkönyvtári Központ által leküldött könyvek. Vagy háromszáz kötet. Egytől-egyig válogatottan jó könyv.

Például: A. Tolsztoj: Első Péter és Emigránsok, Aragon: Kommunisták, Gorkij: Klim Számgin, Solohov: Csen-

des Don, Móricz Virág: Apám regénye (a könyvtár egyetlen példánya), Jókai: Fekete gyémántok, Stendhal: Vörös és fekete, Fagyejev: Tizenkilencen, Thackeray: Hiúság vására, Aczél: Szabadság árnyékában (három példány), Móricz: Elbeszélések I. és II. kötet, Popov: Acél és salak (két példány), Mikszáth: Különös házasság és Fekete város, Verne: Sándor Mátyás (három példány), Szabó

Pál: Új föld, Idegen szavak szótára (három példány), Az SZKP XIX. kongresszusának anyaga (négy példány!), Sztálin: A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban (tíz példány!) stb.

A meglepő azonban az, hogy bár ezek a könyvek jó néhány hete, sok közülük hónapok óta a könyvtárban van, egytől egyig mind vadonat új. Így tudnak Jászberényben a könyvekre vigyázni? Nem. Ezeket a könyveket még soha senki sem olvasta. Ezt kölcsönző kártyájuk tanúsítja. Eppen ezek a kitűnő könyvek nem kellettek itt még senkinek. Nem, nem. Erről sincs szó.

Ezeket a könyveket, bár fel vannak véve a forgalmi anyag leltárába — nem kölcsönzik ki.

Megkérdem Varga Antalt, a könyvtár vezetőjét: — Miért nem?

— Ezeket a könyveket még nem olvasták el a könyvtárosok és így nem tudják ajánlani. Ezért vannak félretéve — hangzik a válasz.

Töprengök egy kicsit, s megkérdem: — A kölcsönzőben levő, közel hétezer könyvet már mind elolvasták a könyvtárosok? És körülbelül mikorra fogják tudni ezt a háromszázat is elolvasni? Miért van szükség ehhez az elolvasáshoz tíz kötetre Sztálin művéből, amikor összesen csak négy alkalmazottja van a könyvtárnak? Végül miért nem tudják az »Idegen szavak szótárát« olvasatlanul ajánlani?

Ezekre a kérdésekre nem kapok feleletet.

Nem is könnyű válaszolni rájuk és megindokolni: milyen címen vonják el az olvasók elől a legkeresettebb könyveket.

Z. V.

KÉRDEZZ — FELELEK

Vető Györgyné keceli könyvtáros kérdezi: »Milyen módszer szerint állapíthatom meg gyorsan, hogy kik azok az olvasók, akik három hónapnál régebben nem olvasnak? Külön ládában tartom azon olvasók törzslapjait, akiknél nincs könyv.«

Sallai István, a Széchényi Könyvtár Módszertani Osztályának vezetője válaszol: Minden hónap végén betűrendbe kell rakni azon olvasók személyi lapjait, akik abban a hónapban nem vettek ki könyvet. A személyi lapok elé osztólapot teszünk. Tizenkét osztólapot kell előre elkészíteni. Ezek felső szélére a hónapok nevei kerülnek.

Ha az olvasó újra kölcsönöz, olvasójegye (ha nincs olvasójegye, emlékezte) alapján könnyen megállapíthatjuk, melyik hónapban adta vissza utoljára a nála levő könyvet.

A személyi lapok kiemelése tehát így sem okoz nehézséget.

A szeptember feliratú osztólap mögött tehát azok a személyi lapok vannak, amelyek szeptemberben még használatban voltak.

Január elsején a szeptember feliratú osztólap mögött betűrendben együtt találjuk a könyvtárat három hónapnál régebben nem használó olvasók személyi lapját.

Helyreigazítás

A KÖNYVTÁROS 1953. júliusi számában Goriupp Aliz cikkéhez, a 22. oldalon, közöltünk egy ábrát, amely a címléírás adatait tünteti fel. Ebből kimaradt a HELY, EV ÉS KIADÓ. A könyvnek ezeket az adatait is fel kell tüntetni a címléírásán a kiadás sorszáma után.

Ugyanebben a számban a »Tajkov András Kossuth-díjas vājár olvasmányai« című cikkünkben azt írtuk, hogy

Tajkov András felszólalt az I. Orsz. Könyvtáros Konferencián, holott nem vett részt rajta. Javaslatát Horváth Géza, a Komárom Megyei Könyvtár vezetője mondta el ezen a konferencián.

Júliusi »Eseménynaptár«-unkban 1883. szeptember 3. mint J. Sz. Turgenyev születési dátuma szerepel, ez halálának napja.

BIBLIOGRÁFIÁK

ELENJÁRÓ AGROTECHNIKAI ELJÁRÁSOK és ÖNTÖZÉSES GAZDÁLKODÁS a címe az Országos Mezőgazdasági Könyvtár »Olvasási tanácsadó« című új, nyomtatott füzetsorozata 1. és 2. számának. A színes borítóval ellátott füzetek jól megszövegezett ismertetésekkel sorolják fel a fejlett termelési eljárásokat népszerűsítő hazai és fordított könyveket. A vidéki könyvtárosok e tanácsadó füzeteket jól felhasználhatják könyvkiállítások, könyvismeretések, megbeszélések és olvasótervek készítéséhez. A pontos tárgymutató megkönnyíti a füzet felhasználását.

ÚJ MEZŐGAZDASÁGI KÖNYVEK JEGYZÉKE. (A-sorozat. Bp. 1953. 160. l.) Az Országos Mezőgazdasági Könyvtár e címmel kiadta a megalakulásától, 1951-től — 1952. végéig beszerzett és kiválogatott könyveinek első jegyzékét, amelyben nemcsak szorosan a mezőgazdaság körébe tartozó könyveit, hanem a könyvtár mástermészetű anyagát is felsorolja katalógus-lapok formájában. A testes füzet az Egyetemes Tizedes Osztályozás alapján csoportosítja anyagát, a csoportokon belül pedig betűrendben. A címfelvételek jobb felső sarkában a könyv raktári számát közli. Az A-sorozatban a magyar- és idegennyelvű

könyvállományát léljük, a legközelebb megjelenő B-sorozat a szovjet könyveket foglalja majd egybe. A tudományos rendszerezésű könyvészeti munka külön sorolja fel az általános műveket, a társadalomtudományi, a nyelv- és a természettudományi műveket, végül az alkalmazott tudományok körébe tartozó munkákat.

II. RÁKÓCZI FERENC SZABAD-SÁGHARCA. (Bp. 1953. 24 l.) címmel az Országos Széchényi Könyvtár sokszorosított ajánló könyvjegyzékét adott ki a népkönyvtárak számára a 250. évforduló alkalmából, hogy a könyvtári kiállítások, könyvismeretések és előadások rendezésében segítse őket. A füzet nem adja a tárgykör egész irodalmát, hanem válogatás alapján készült.

MIT OLVASSUNK SZTÁLIN ELV-TÁRSRÓL MAGYAR NYELVEN? (3. átdolgozott kiadás), **MIT OLVASSUNK A LENGYEL NÉPKÖZTÁRSASÁGRÓL MAGYAR NYELVEN?**, **MIT OLVASSUNK A PROLETÁR NEMZETKÖZISEGRŐL ES IGAZ HAZAFISÁGRÓL?**, **MIT OLVASSUNK A SZOVJETUNIÓRÓL?** és **HOGYAN NEVELJEM GYERMEKEMET** című ajánló bibliográfiákat adta ki a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár »Népszerű könyvészeti sorozatában« (9—13. sz. Bp. 1953.). A nyomtatott könyvészeti füzeteket Zoltán József és Szász Károlyné, Gillemot Katalin állította össze gondosan és hozzáértéssel, tömör, világos előadású könyvismeretésekkel. Köves Erzsébet bibliográfiája (Mit olvassunk a Szovjetunióról?) nem tartalmaz ismertetéseket.

MIT OLVASSON AZ ENERGIAFELELŐS? és **MIT OLVASSON A HENGERESZ?** címmel jelent meg az Országos Műszaki Könyvtár nyomtatott ajánló bibliográfiai sorozatának 11. és 12. zsebkönyvalakú füzete a szakma legfontosabb politikai, műszaki és szépirodalmi könyveinek ismertetésével.

A SZOVJET IRODALOM ÉS MŰVESZET IDOSZERŰ KERDESEI A SZOVJET SAJTÓBAN címmel (66. sz.) az MSZT Központi Orosznyelvű Könyvtára orosznyelvű sokszorosított tájékoztató jegyzékét adott ki, amelyben a magyarul is megjelent munkáknak hazai közlési helyét és idejét is feltünteti.

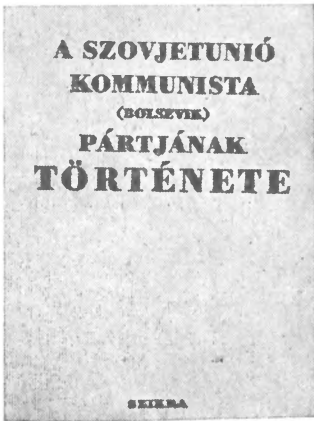
VILÁGIFJÚSÁGI TALÁLKÓZÓK A MAGYAR SAJTÓ TÜKRÉBEN a címe a sokszorosított füzetnek, amelyet az OSZK DISZ-szervezete adott ki. Szemelvények gyűjteménye és ajánló bibliográfia. A cím azonban — természet-

sen szándék nélkül — megtévesztő. Újságzemelvényeket ugyanis csak a Szabad Ifjúság és a Világifjúság c. lapokból találunk benne, a Szabad Népből csupán egyet. Abban sem értünk egyet az összeállítóval, hogy a füzet mindazt nyújtja, amit az előszóban ígér.

ÚJ SZERZEMÉNYEK a címe annak a két füzetnek, amelyet a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára (kéziratként, belső használatra) sokszorosított új szerzeményeiről.

A KÖNYVTÁRELLÁTÓ 1. SZÁMÚ AJÁNLO KÖNYVJEGYZÉKE a könyvtárosok számára, megrendelőlappal együtt, megjelent. Külön megrendelőlap van a könyvtári kötésű könyvekről. Ezenkívül az AKV kiadta az I. V. SZTÁLIN MŰVEINEK JEGYZÉKE, a GAZDASÁGI VEZETŐK KÖNYVEI, a KÖLTŐI MŰVEK JEGYZÉKE, a VASÚTI SZAKKÖNYVEK, a MAGYAR KÖNYVKIADÓK KÖZELJÖVŐBEN MEGJELENŐ KIADVÁNYAI (július és augusztus) c. könyvjegyzékeket.

ESEMÉNYNAPTÁR

1938 október 1-én, tizenöt évvel ezelőtt jelent meg Sztálin zseniális műve, »A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának története. Rövid tanfolyam«.

E könyv megjelelése rendkívül nagy esemény volt a bolsevik párt életében. A párt a bolsevizmusnak új, hatalmas eszmei fegyverére, a marxista-leninista alapismeretek valóságos enciklopédiájára tett szert. Sztálini szabotossággal és mélységgel van e könyvben kifejtve és összefoglalva a kommunista párt gigászi történelmi tapasztalata, amelyhez hasonlóval nem rendelkezett és nem rendelkezik a világnak egy pártja sem. Megmutatta a marxizmus továbbfejlődését a proletariátus osztályharcának új viszonyai között, az imperialista és proletárforradalmi korszak marxizmusának fejlődését, a marxizmus fejlődését abban a korszakban, amelyben a szocializmus győzelme a földkerekség egyhatod részén már bekövetkezett. Rámutat a marxista-leninista tudomány nagy átalakító és szervező szerepére, feltárja a társadalmi fejlődés törvényszerűségeit és rámutat a kom-

munista társadalom sikeres építésének tudományosan megalapozott útjaira. A »Párt-történet«, azáltal, hogy minden eseményt annak a harcnak átfogó perspektívájában vizsgál, amelyet a munkaształy a szocializmus győzelméért folytat, a párt történetének kifejtését az ország gazdasági és politikai helyzetével kapcsolja egybe. A »Párttörténet« egész tartama világosan igazolja, hogy a marxizmus-leninizmus forradalmi eszméi a világ átalakításának eszközeül szolgálnak, hogy ezek az eszmék, a nép közkincsévé válva, elősegítik a társadalom forradalmi átalakítását. Sztálin elvtárs emellett különösen hangsúlyozza, hogy az új, haladó eszmék és elméletek maguk is anyagi erővé lesznek, amikor »a néptömegek közkincsévé válnak, mozgósítják, megszervezik őket a társadalom hanyatló erői elleni harcra, s ily módon megkönnyítik a társadalom hanyatló erőinek megdöntését, amelyek a társadalom anyagi életének fejlődését gátolják.« (125—126. l.)

J. V. SZTÁLIN. Rövid életrajz, Bp. 1949. 155—159. old.; PANKRATOVA A. M.: A sztálini »Párt-történet« és a szovjet történelemtudomány (Marxista ismeretek kis könyvtára 75. sz.), Bp. 1949.; TISCSENKO D.: A sztálini »Párttörténet« a marxizmus-leninizmus alapismereteinek tárháza (Marxista ismeretek kis könyvtára 81. sz.), Bp. 1949.

1878. október 21-én, hetvenöt évvel ezelőtt született **Krúdy Gyula** író. Sorsának sajátos alakulása, nehéz életkörülményei indították arra, hogy a társadalom hivatalos rendjét bírálja. Ez sodorta őt a forradalmak útjára is. Nemcsak az 1918-as polgári forradalmat, hanem az 1919-es proletárforradalmat is lelkesen üdvözölte, s a forradalmak bukása után börtönbe került, majd emigrációba kényszerült. Hazatérve megtagadta forradalmi múltját, de nem csatlakozott az ellenforradalomhoz sem: a múlt felé fordult, Krúdy a talajátvesztett, városbaszakadt dzsentri tehetetlen álmodásának, dekadens pusztulásának írója, egy társadalmi életforma teljes felbomlását ábrázolja. Látja a jelen és múlt közötti ellentétet, de ebben nem a kibontakozó jelen,

hanem az elhaló múlt érdekli. A pusztuló világ alakjait szeretettel, de torzítás nélkül mutatja be. Rendkívül nagyszámú írásaiban a pusztuló dzsentri-világ és a modern városi élet sok remekbe formált figuráját alkotta meg.

Magyar irodalomtörténet. Tankönyvkiadó. Bp. 1952, 121, 1,

KRUDY GYULA: *A magyar jakobinusok*, Bp. 1948. 152 l. Népszava; *A vörös postakocsi*, Bp. 1948, 191 l. Dante; *Aranykézutcai szép napok*, Bp. 1948. 170 l, Hungária; *Dudorászl*, Bp. 1948, 157 l, Révai; *Egy pohár borovicska*; Bp. 1948. 248 l. Irod. Intézet; *Hét bagoly*, Bp. 1948, 231 l, Franklin; *Asszonyságok díja*, Bp. 1949. 169 l. Révai; *A szabadság csillaga*, Bp. 1950, 64 l; Athenaeum; *A komáromi fiú*, Bp. 1951. 78 l. Ifjúsági.

1918. október 29-én, harmincöt évvel ezelőtt, a Bolsevik Párt utasítására összehívott munkás- és parasztifjúság szövetségeinek első kongresszusán megalakult az Országos Kommunista Ifjúsági Szövetség, a **Komszomol**. Sztálin elvtárs a Komszomol tevékenységének két szorosan összefüggő vonására mutatott rá: a Komszomolon keresztül hat a párt az ifjúság tömegére és ebben a tekintetben a Komszomol eszköz a párt kezében; a Komszomol ugyanakkor a Bolsevik Párt tartaléka, mivel a párt abból meríti scrainak ifjú nemzedékét és a társadalmi és állami tevékenység minden ágának kádereit. A párt segítségével a győzelmek hosszú sorát járta meg a Komszomol. A szovjet ifjúság pedig hűen követte a párt útmutatásait, s szoros egységben zárkózott fel a párt mögé, munkában és harcban egyaránt. A Komszomol a leg-hűbb segítőtársa lett a pártnak. »Hatalmas energia csak hatalmas cél érdekében születik.« -- tanítja Sztálin elvtárs. A bolsevikok a legmagasabb és legnemesebb célt állították a nép elé. Ez a cél a kommunizmus. Ez a hatalmas cél lelkesíti az egész ifjúságot és a Komszomolt és ez növeli erejét. A Szovjetunió fiatal nemzedéke Lenin-Sztálin győzelmes zászlai alatt halad e felé a cél felé. Ma a Komszomol a világ legnagyobb, legerősebb ifjúsági szervezete. A föld bármely tájékán élő ifjú izgalommal és szeretettel tekint fel a Komszomolra.

A lenini Komszomol harcos útja, Bp. 1949.; IVANOV V. N.: *A Komszomol a Bolsevik Párt segítője*, Bp. 1949.

Könyvtáros Elvtárs!

Keresd fel a

KÖNYVTÁROSOK BOLTJÁT

BUDAPEST, VI., SZTÁLIN-ÚT 16. • TEL.: 113-043

*Szépirodalmi, politikai, ismeretterjesztő és szakkönyvek nagy választékban (könyvtári kötésben is). * Különbőféle könyvtárfelszerelési cikkek kaphatók (nyomtatványok, könyvtámaszok, szakjelzők, dobozok stb.).*